Thesis Title

Development of ELISA Method by Using

Monoclonal Antibody for Aflatoxin B₁

Determination

Author

Mr. Suwiwek

Lipigorngoson

M.Sc.

Biochemistry

Examining committee:

Assistant Prof. Dr. Porn-ngarm

Limtrakul

Chairman

Associate Prof. Dr. Maitree

Suttajit

Member

Assistant Prof. Dr. Luksana

Makonkawkeyoon Member

Dr. Damras

Sapyen

Member

Abstract

Several agricultural products such as peanut, corn, dried herbs, nut and animal feedstuffs are always contaminated with aflatoxin B₁ (AFB₁) which is a potent mutagen and hepatic carcinogen. AFB₁ is the important toxic metabolite from fungi, Aspergillus flavus and Aspergillus parasiticus. The contamination leads to health hazard in farm animals and human consumers depending on frequency and quantity of aflatoxin intake. It also causes the loss of exporting economy

for agricultural commodities. The presence of AFB₁ in foods and feeds can be detected chemically by thin-layer chromatography (TLC), high-performance liquid chromatography (HPLC) and mass spectrometry. Such the determination methods can not provide the specificity of aflatoxin and its derivatives, sensitivity and simplicity of procedure. Many clean-up steps, extraction and elution, expensive instrument are needed which are time-consuming and clumsy. Skillful personnels are also required. According to such the problems, this study has aimed to develope a quick and practical method for determining AFB₁ by enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) which is a sensitive, highly specific, economical and suitable for future field work. The studies also include a quality control, validity, sensitivity and aflatoxin specificity of the method.

In the present study, an improved ELISA combined with monoclonal antibody (MAb) and one step extraction method was established for the determination of AFB₁ in corn seeds and ground peanut. Eight stable hybridoma cells, secreting IgG anti-AFB₁ MAbs (AF1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8), were used as the source of MAb production. The direct competitive ELISA (direct cELISA) system was developed for AFB₁ determination by using these anti-AFB₁ MAbs. AFB₁-horseradish peroxidase conjugates was synthesized as the enzyme maker by a carbodiimide method. The levels of AFB₁ in corn seeds and ground peanut determinated by the locally made ELISA were compared

with those from TLC, and commercial ELISA kits (International Diagnostic Systems Corp., USA).

The minimum detectable limits of the direct cELISA with AF1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8 were 10, 20, 2, 2.5, 2, 5, 2 and 2.5 pg of standard AFB₁ per assay, respectively. The cross reactivity to other aflatoxin derivatives was that MAbs were reactive with AFG₁ as well as AFB₁, weakly with AFL I > AFL II > AFB₂ > AFG₂ > AFM₁, respectively, except AF5 weakly with AFG₁.

It was concluded that the 80% aqueous methanol extracts of corn seeds and ground peanut, naturally contaminated with AFB₁, were assayed by the direct cELISA without further sample purification and the minimum detectable limit of the ELISA with the most sensitive MAb AF5 was 1 ppb while TLC was 10 ppb. The correlation coefficients between locally made ELISA with commercial ELISA kits and TLC method were 0.92 and 0.87 for corn seeds (p<0.05), and 0.94 and 0.84 for ground peanut (p<0.05), respectively.

VIII

ชื่อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาวิธีอีไลซ่าโดยใช้โมโนโคลนอล แอนติบอดี เพื่อตรวจหา

อะฟลาทอกซินปีหนึ่ง

ผู้เขียน

นายสุวิเวก

ลิปิกรโกศล

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาชีวเคมี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผศ. ดร. พรงาม

ลิ้มตระกูล

ประธานกรรมการ

รศ. ดร. ไมตรี

สุทธจิตต์

กรรมการ

ผศ. ดร. ลักษณา

มกรแก้วเกยูร

กรรมการ

ดร. ดำรัส

ทรัพย์เย็น

กรรมการ

บทคัดย่อ

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรได้แก่ ถั่วลิสง ข้าวโพด และอาหารสัตว์ มักมีสารพิษอะฟลา ทอกซินบีหนึ่ง (AFB₁) ซึ่งเป็นสารก่อกลายพันธุ์และสารก่อมะเร็งตับปนเปื้อนอยู่ สารพิษนี้สร้างมาจาก เชื้อราพวกแอสเปอร์จิลัสฟลาวัสและพาราซิติกัส หากไม่มีการควบคุมอะฟลาทอกซินจะก่อให้เกิดปัญหา ด้านสุขภาพของสัตว์และคน ความรุนแรงของพิษที่ได้รับขึ้นอยู่กับปริมาณของอะฟลาทอกซินที่คนและ สัตว์ได้รับเข้าไป และยังก่อปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในการส่งสินค้าเกษตรออกจำหน่ายต่างประเทศอีกด้วย สำหรับการตรวจวัด AFB₁ ในธัญพืชและผลิตภัณฑ์ทางอาหารมีหลายวิธี อาจใช้วิธีทางเคมี เช่น โครมา

โทรกราฟีผิวบาง (thin-layer chromatography, TLC) หรือโครมาโทรกราฟีสมรรถนะภาพสูง โดยใช้ คอล้มน์และความดันร่วม (high-performance liquid chromatography) หรือสเปคโตรเมตรี แยกมวล สาร (mass spectrometry) แต่วิธีการดังกล่าวไม่สามารถแยกความจำเพาะต่อชนิดของอะฟลาทอกชิน ผลที่ได้อาจขาดความแน่นอน และความไว การวิเคราะห์ต้องทำสารตัวอย่างให้สะอาดบริสุทธิ์เสียก่อน มี ขั้นตอนมากทำให้เสียเวลา และค่าใช้จ่ายสูงประกอบกับเครื่องมือในการตรวจสอบล้วนแต่ราคาแพง ต้องใช้ บุคลากรที่มีความรู้ และทักษะเป็นอย่างดี ดังนั้น เนื่องจากปัญหาหลายประการดังกล่าว การศึกษานี้จึงมี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวิธีการในทางปฏิบัติอย่างรวดเร็วในการตรวจวัดอะฟลาทอกชิน โดยวิธีอีไลซ่า (enzyme linked immunosorbent assay, ELISA) เนื่องจากวิธีทางอีไลซ่าบับเป็นวิธีที่ไว มีความจำ เพาะสูงและราคาประหยัด เหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในสถานที่ต่าง ๆ นอกห้องปฏิบัติการได้สะดวก และง่ายและไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้และทักษะเป็นอย่างดีก็สามารถนำไปปฏิบัติได้ วิทยานิพนธ์ นี้จะได้ประเมินถึงคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ ความไวของวิธีการและความจำเพาะต่ออะฟลาทอกชินด้วย

การทดลองนี้ได้ศึกษาการตรวจหา AFB₁ ในเมล็ดข้าวโพดและถั่วลิสงปนด้วยวิธี ELISA โดยใช้ การสกัด AFB₁ จากสารตัวอย่างเพียงขั้นตอนเดียวร่วมกับการใช้ Monoclonal antibody (MAb) ที่มีประ สิทธิภาพสูง เซลล์ไฮบริโดมาที่แข็งแรงสมบูรณ์ ที่ผลิต MAbs ชนิด IgG จำนวน 8 โคลน (AF 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ MAb ที่ได้จากโคลนทั้ง 8 ชนิด ในการตรวจสอบ AFB₁ โดยวิธี direct competitive ELISA (direct cELISA) ร่วมกับสารคอนจูเกตระหว่าง AFB₁ กับเอ็นไซม์ horseradish peroxidase เป็นตัวติดตามปฏิกิริยา ซึ่งเตรียมโดยวิธี carbodiimide นำผลการวิเคราะห์ AFB₁ ในเมล็ดข้าวโพดและถั่วลิสงปนที่ได้ โดยวิธี ELISA ที่เตรียมขึ้นเองมาเปรียบเทียบกับวิธี TLC และ น้ำยาสำเร็จรูป ELISA จากต่างประเทศ (น้ำยา International Diagnostic System Corp. สหรัฐอเมริกา)

ผลการทดลองพบว่า ความไวของวิธี direct cELISA ต่อ AF 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 คือ 10, 20, 2, 2.5, 2, 5, 2 และ 2.5 pg ของ AFB1 ตามลำดับ จากการศึกษาปฏิกิริยา cross reaction ของอนุพันธุ์ชนิดต่าง ๆ ของ AFB1 โดยวิธี direct cELISA นั้นพบว่า ทุก ๆ MAbs จะทำปฏิกิริยากับ AFG1 ได้ดีพอ ๆ กับ AFB1 และทำปฏิกิริยากับอนุพันธุ์อื่น ๆ ตามลำดับ ดังนี้ AFL I > AFL II > AFB2 > AFG2> AFM1 ยกเว้น AF5 จะทำปฏิกิริยากับ AFG1 ได้น้อยกว่า AFB1.

สรุปได้ว่าการสกัดสารตัวอย่างด้วย 80% methanol เพียงขั้นตอนเดียวร่วมกับการใช้ MAb ที่ ผลิตจาก โคลน AF5 (ที่มีความไวสูงสุด) เพื่อตรวจหา AFB₁ ในเมล็ดข้าวโพดและถั่วลิสงปน โดยวิธี direct cELISA สามารถวัดได้ค่าต่ำสุดคือ 1 ppb ในขณะที่วิธีการตรวจวัด แบบ TLC ค่าต่ำสุดที่วัดได้ 10 ppb และยังพบว่าวิธี ELISA นี้สามารถใช้ทดแทนวิธี TLC ได้ดี เพราะว่าผลของการวิเคราะห์ระดับ AFB₁ ในตัวอย่างเมล็ดข้าวโพดจำนวนมากโดยวิธี ELISA ที่เตรียมขึ้นเองมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผล ของการวัดโดยใช้น้ำยาอีไลซ่าต่างประเทศ และวิธี TLC โดยทางสถิติมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (r) = 0.92 และ 0.87 สำหรับการตรวจวัดในเมล็ดข้าวโพด (p<0.05) และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (r) =